

EDUCAȚIA PENTRU FORMAREA DEPRINDERILOR DE VIAȚĂ LA COPIII CU DIZABILITĂȚI

Prof.-ed. Angelica Țigănașu
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Elisabeta Polihroniade ” Vaslui

„ Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

Maria Montessori

Persoanele cu cerințe speciale au existat întotdeauna, indiferent de perioada istorică, cultură, areal, iar atitudinea vis-a-vis de această categorie de persoane s-a schimbat de la marginalizare și excludere socială spre acceptare și integrare comunitară. Opinia publică a început să se schimbe în favoarea celor marginalizați până acum, de la negare la conștientizarea, că acești oameni trăiesc alături de noi și mai apoi la acceptarea lor ca membri ai societății.

Educația reprezintă una dintre dimensiunile fundamentale ale societății contemporane și în viziunea sa optimă este cea care oferă oricărei persoane șansa de a-și atinge potențialul său maxim. Șanse egale de dezvoltare prin asigurarea accesului liber la educația de bază de calitate este obiectivul major care tot mai mult se impune a fi realizat, în special atunci când ne referim la copii cu dizabilități. Obiectivul menționat nu este unul ușor de atins, dimpotrivă, el vizează pregătirea copiilor și tinerilor în domeniul deprinderilor adecvate de viață.

Educația incluzivă are la bază ideea că orice copil poate învăța și necesită susținere în procesul de învățare, astfel încurajându-se participarea activă și responsabilă a acestuia la sistemul educativ de masă.

Formarea deprinderilor de viață are obiectivul de a-i ajuta pe copii și tineri să însușească regulile și oportunitățile pe care le oferă viața, să-și asume inițiative și responsabilități pentru propria viață, să gândească critic și creativ, să soluționeze conflicte, să dezvolte atitudinea tolerantă și empatică față de alte persoane, să stabilească ușor relații de prietenie și să comunice eficient cu semenii lor etc.

Este o responsabilitate comună a familiei, școlii, comunității și societății în întregime care lucrează cu tinerii și copiii, indiferent de locul unde se află aceștia. Deprinderile de viață pot fi predate în centre și cluburi ale tinerilor, instituții extrașcolare, centre pentru copii cu cerințe speciale, centre de instruire profesională sau centre medicale.

Procesul de învățământ din centrele de educație incluzivă vizează, pe lângă componenta instructiv-educativă, și o componentă compensator-recuperatorie, aceasta din urmă fiind realizată prin intermediul activităților din cadrul ariilor curriculare „Terapii specifice și de compensare” și „Terapia educațională complexă și integrată”. Se respectă, astfel, unul dintre principiile fundamentale ale educației speciale: principiul asigurării unității instrucției, educației, compensării, recuperării și/ sau reeducării.

Aria curriculară „Terapia educațională complexă și integrată” cuprinde următoarele discipline: Formarea autonomiei personale, Socializarea, Terapia ocupațională, Stimularea cognitivă și Ludoterapia.

Prin conținutul lor, acestea se referă predominant la aria de dezvoltare personală și socială, având ca scop final independența copilului/ tânărului cu dizabilități, precum și integrarea lui într-un mediu în continuă schimbare.

Prezintă în continuare una dintre activitățile de Formare a autonomiei personale prin care am urmărit: „ Formarea și dezvoltarea deprinderilor de orientare, deplasare și relaționare în mediul social. “

PROIECT DE ACTIVITATE

DATA:

CLASA: **a VI - a**

PROFESOR –EDUCATOR: **Țigănașu Angelica**

ARIA CURRICULARĂ: **Terapia educațională complexă și integrată**

MODULUL: **Formarea autonomiei personale**

SUBIECTUL: **„Educația rutieră salvează vieți !”**

TIPUL ACTIVITĂȚII : **Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor**

OBIECTIV CADRU:

3. Formarea și exersarea conduitei independente pentru integrarea în plan social.

OBIECTIV DE REFERINȚĂ:

3.2 Formarea și dezvoltarea deprinderilor de orientare, deplasare și relaționare în mediul social.

SCOPUL ACTIVITĂȚII: *Formarea/ dezvoltarea unor deprinderi de comportare civilizată pe stradă;*

ARGUMENT

Componentă a Educației pentru societate, Educația rutieră reprezintă unul dintre elementele esențiale ale civilizației moderne. Datoria oricărui cetățean este de a respecta regulile de circulație și, în același timp, de a participa, în mod conștient, la stimularea interesului celorlalți membri ai societății pentru cunoașterea și respectarea acestor reguli.

Pornind de la adevărul că “în circulația rutieră e de ajuns - uneori - să greșești o singură dată pentru că a doua oară nu mai ai când”, am gândit elaborarea unor activități pentru a intensifica activitatea de sprijinire a elevilor în dobândirea de cunoștințe și dezvoltarea unor capacități și deprinderi care să le permită adaptarea cu ușurință la condițiile de mic pieton.

Prin derularea acestor activități îmi propun să îi învăț pe elevi cum să evite sau măcar să reducă la minimum accidentele în care pot fi implicați „micii pietoni”. De asemenea voi urmări ca prin activitățile desfășurate să formez copiilor deprinderi de comportare civilizată pe drumurile publice, precum și unele trăsături de caracter cum sunt: respectul reciproc, spiritul de înțajutorare, de ordine și disciplină.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: pe parcursul și la sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

a)cognitive:

O1 – să numească participanții la trafic observând imagini reprezentative sau apelând la bagajul propriu de cunoștințe. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii vor numi cel puțin trei tipuri de participanți la trafic (pietoni, vehicule, bicicliști, căruțași, conducători auto);

O2 - să identifice drumul public, carosabilul, trotuarul, intersecția observând imagini reprezentative și macheta. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii vor indica corect pe imagini și machetă cel puțin două elemente ale drumului public;

O3 - să identifice indicatoare rutiere, observând imagini și jetoane reprezentative. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii vor identifica respectivele elemente în proporție de 80%;

O4 – să precizeze reguli de circulație care trebuie respectate de pietoni, bicicliști și căruțași conform codului rutier, apelând la bagajul de informații, citind informațiile de pe slide-uri sau operând la machetă. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii vor preciza regulile de circulație pentru pietoni, bicicliști și pentru căruțași în proporție de 80% ;

O5- să formuleze enunțuri proprii, corecte pe tema educației rutiere ca răspuns la întrebări ,implicându-se în dialog, observând imagini. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii vor formula cel puțin patru enunțuri simple sau dezvoltate pe tema educației rutiere folosind noțiuni specifice ;

b)psihomotorii:

O6 – să organizeze corespunzător spațiul machetei „Drumul public”, poziționând participanții la trafic, indicatoarele rutiere, marcajele pietonale. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii vor poziționa jetoanele/ jucăriile respectând orientarea în spațiu în raport cu elementele drumului public în proporție de 80%;

O7- să indice răspunsul ales pentru fiecare item al fișei de evaluare orientându-se corect în spațiul foii de răspuns. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii vor bifa răspunsurile individual, fără sprijin suplimentar , în proporție de 80%;

c)afective:

OA1 – să participe activ la rezolvarea sarcinilor individuale și colective, implicându-se din proprie inițiativă , dar și la solicitare. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă climatul clasei va fi lucrativ și competitiv.

CONDIȚII PREALABILE: din totalul de 13 elevi ai clasei:

- ✓ -8 au ritm de lucru/ învățare mediu;
- ✓ -5 au ritm de lucru/ învățare scăzut;
- ✓ -elevii provin din medii diferite;
- ✓ -elevii au capacitatea de a folosi procesele de gândire și de învățare propuse de tema activității;
- ✓ - în proiectarea activității am ținut cont de particularitățile fiecărui copil, metodele de lucru fiind adaptate nevoilor individuale ;
- ✓ - se va lucra diferențiat cu elevii.

STRATEGIE DIDACTICĂ: mixtă

METODE ȘI PROCEDEE:

- ✓ De comunicare: conversația , observația,explicația, descrierea, problematizarea, învățarea prin descoperire,;
- ✓ Activ-participative: analiza, jocul didactic;
- ✓ De acțiune: exercițiul, munca independentă,munca în echipă;
- ✓ De evaluare: aprecierea verbală, fișe de evaluare,.

MIJLOACE DIDACTICE: - laptop, videoproiector, planșe în format power- point cu știri și imagini cu accidente rutiere în care sunt implicați pietoni, bicicliști, înregistrare audio cu sirena ambulanței, prezentare power-point cu reguli de circulație și indicatoare rutiere,macheta „Drumul public”, pietoni(păpuși sau jetoane), mașinuțe(jucării sau jetoane), biciclete(jucării sau jetoane), jetoane cu: indicatoare rutiere, semafoare, agent de circulație, joc interactiv „Sunt un bun pieton”, fișe de lucru , fișe de evaluare.

FORME DE ORGANIZARE: frontală , individuală și pe echipe ;

FORME DE EVALUARE: probe orale, observarea sistematică,proba practică ,fișe de evaluare .

RESURSE TEMPORALE: 45 minute;

RESURSE UMANE : elevii și educatorul.

LOCUL DE DESFĂȘURARE: sala de clasă.

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ Mușu,I. și Taflan, A. – „*Terapie educațională complexă și integrată*” ;București: Editura Pro-Humanitate, 1997.
- ✓ **Formarea autonomiei personale** - Programă școlară - Aprobat prin ordin al ministrului - Nr. 5234/ 01.09.2008 - București, 2008;
- ✓ [www. didactic.ro](http://www.didactic.ro)

SCENARIUL DIDACTIC

<i>Etapele activității</i>	<i>Ob. Op.</i>	<i>Conținutul activității</i>		<i>Resurse</i>			<i>Forme de evaluare</i>
		<i>Activitatea educatorului</i>	<i>Activitatea elevilor</i>	<i>Metode și procedee</i>	<i>Mijloace didactice</i>	<i>Forme de organizare</i>	
1. Moment organizatoric.		Asigur climatul psihopedagogic adecvat pentru buna desfășurare a activității; Pregătesc materialele necesare.					
2. Captarea atenției		Prezint elevilor un power – point care cuprinde știri, imagini și sunetul sirenei ambulanței. Solicit elevii să citească știrile, să observe imaginile și să relateze ce au aflat din știrile prezentate și ce au observat în imagini. Articole din presă -„ Un copil de șase ani din județul Vaslui a fost transportat cu elicopterul SMURD, marți, la un spital din Iași, după ce a suferit leziuni grave la cap în urma unui accident. Băiatul a fost lovit de o mașină în timp ce traversa neregulamentar strada, prin spatele unui tractor staționat. Potrivit primelor verificări ale polițiștilor vasluieni, băiatul a fost accidentat pe un drum sătesc din localitatea Movileni, în momentul în care a	Elevii vizionează imaginile , ascultă și răspund la întrebări. Concluzionează că: știrile și imaginile prezintă accidente rutiere cu victime omenești care s-au intamplat din cauza nerespectării regulilor de circulație, iar sunetul auzit era de la sirena unei ambulanțe care probabil se deplasa la un astfel de caz.	Conversația, auditiia explicația	prezentare power-point; laptop	Frontal individual	Aprecieri verbale asupra: gradului de concentrare a atenției pe sarcina propusă , a capacității de formulare a răspunsurilor și a capacității de recunoaștere a semnalului sonor

		traversat strada fără să se asigure. Conform sursei citate, copilul a ieșit în fața mașinii din spatele unui tractor staționat, astfel că șoferul nu a mai avut timp să frâneze pentru a evita accidentul.” –,, Un grav accident de circulație s-a produs, vineri dimineața, pe o stradă din Vaslui. O mamă și copilul de 3 ani, pe care îl ținea în brațe, au fost izbiți chiar pe trecerea de pietoni, de o mașină condusă de un șofer în vârstă de 67 de ani, din localitatea Ivănești, scrie vremea.ro. Victimele au fost preluate și transportate imediat la Spitalul Județean de Urgență Vaslui. La fața locului au sosit polițiștii care desfășoară cercetări.”					
3. Anunțarea temei și a obiectivelor		Anunț elevii că tema activității este „<i>„Educația rutieră salvează vieți !”</i> și câteva dintre obiective într-o manieră accesibilă copiilor. <i>Pe parcursul activității vom discuta despre regulile și semnele de circulație care ne ajută să evităm posibilele</i>	Elevii ascultă cu atenție.	Expunerea Conversația,	Tabla	Frontal	

5. Desfășurarea activității	O2	-Voi solicita trei elevi să foloseasca trei papuși/jetoane și să indice locul pe unde trebuie să se deplaseze pietonii pe drumurile publice; -Alți trei elevi vor indica folosind jucării/jetoane - vehicule, locul pe unde au acces vehiculele pe drumurile publice; - Mijloace de reglementare a circulației rutiere: -De unde știm noi, ca participanți la trafic, ce avem voie sau ce restricții sunt în acea zona?;	Ascultă explicațiile	Observația, Conversația, Explicația, Exercițiul	Prezentare power-point	Frontal	Aprecieri verbale asupra capacității de orientare în spațiul machetei
	O2	-Vom discuta despre :semnele agentului de circulație care indică stop sau grăbește	Răspund la întrebări	Demonstrația	Macheta „Drumul public	Individual	
	OA 1	traversarea, despre indicatoarele și marcajul pentru trecerea de pietoni, diferențiind între indicatoarele de atenționare, de informare și de interdicere,	Răspund la întrebări;		Papusi/jetoane , jucării reprezentând pietoni, vehicule;	Frontal	
	O3	despre semafoarele pentru pietoni și pentru mașini, apelând la cunoștințele elevilor și la imaginile din prezentarea PowerPoint.	Elevii completează macheta cu zebre, indicatoare și semafoare		Jetoane – reprezentând zebre, indicatoare, semafoare;	Individual	Aprecieri verbale
		- Voi solicita alți elevi să aleagă și să completeze macheta cu zebre, indicatoare și semafoare.					
		Circulația bicicliștilor:					

		<i>-Cine a mers cu bicicleta?- de la ce vârstă vă permite legea să mergeți cu bicicleta pe carosabil?</i> <i>- Pe ce parte a carosabilului avem voie să circulăm cu bicicleta?;</i> <i>-In ce anotimpuri este indicat să folosim bicicleta?De ce?;</i> <i>-Ce obligații avem noi ca bicicliști referitor la starea bicicletei înainte de a ieși cu aceasta pe stradă? De ce?;</i> Circulația cu căruța: <i>-Unii dintre voi aveți în gospodărie căruțe și trebuie să cunoașteți regulile de circulație cu căruța pe drumurile publice și cum trebuie ele echipate corespunzător.</i>	Răspund la întrebări;	Conversația , Explicatia,	Prezentare power-point Macheta „Drumul public	frontal	Aprecieri verbale asupra: capacității de formulare de enunțuri ca răspuns la întrebări, a capacității de identificare a elementelor dintr-o imagine și indicarea acestora.
6. Obținerea performanței	O5	Elevii vor fi împărțiți în 3 echipe. Solicit elevii să vină pe rând la calculator pentru a rezolva sarcinile jocului interactiv „Sunt un bun pieton!” pentru fiecare răspuns corect echipele vor primi câte o bulina Membrii echipei se ajută între ei. Echipa care are mai multe buline va fi câștigătoare.	Elevii sunt atenți la explicații și rezolvă sarcinile jocului	Jocul didactic Conversația, Explicația Problematizare	Laptop Jocul interactiv „ Sunt un bun pieton”	Frontal Pe echipe	Aprecieri verbală
7. Evaluare	O6	Impart elevilor fișe de evaluare diferențiate și le voi explica cum vor rezolva sarcinile propuse .	Elevii rezolvă sarcinile fișelor.	Conversația, explicația munca individuală	Fișe de evaluare diferențiate	individual	Evaluarea scrisă

		Voi verifica modul în care au rezolvat sarcinile fișei.					
8. Încheierea activității		Fac aprecieri generale și individuale asupra modului de desfășurare a activității și a participării elevilor.	Elevii ascultă.	Conversația,		frontal	

Fișă de evaluare

1. Adevărat sau fals:

- Pietonul nu trebuie să se asigure când traversează.
- Dacă nu există trecere pentru pietoni și nici semafor, traversăm pe la colțul străzii, dacă nu vin mașini.
- Săgețile de pe partea carosabilă ajută pietonii, indicându-le direcția de deplasare.
- Sunt interzise jocurile sau plimbările, staționările pietonilor pe partea carosabilă.
- Pe scările mijloacelor de transport în comun (autobuz, microbuz, tramvai), nu se poate circula în nici o împrejurare.
- Pe străzile cu circulație intensă pot circula cu bicicleta copiii care au implinit vârsta de 10 ani.

2. Care din culorile semaforului electric permite pietonilor să traverseze strada?

- a) roșu;
- b) verde;
- c) verde și galben.

3. Pe timp de iarnă, joaca cu săniuța este permisă pe drumurile publice?

- a) numai pe trotuare sau pe potecile laterale;
- b) numai pe partea dreaptă a drumurilor publice;
- c) numai în locurile în care este interzisă circulația vehiculelor.

4. Cum se numesc persoanele care circulă pe jos?

Fișă de evaluare

5. Bifează cu „X” indicatoarele care ne permit să traversăm strada în siguranță.

6. Cum se numesc cei care circulă pe jos?

7. Indică locul pe unde trebuie să circule pietonii?

8. Bifează cu “X” imaginile care îți sugerează un comportament corect privind circulația pe stradă.

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ Mușu, I. și Taflan, A. – „*Terapie educațională complexă și integrată*”; București: Editura Pro-Humanitate, 1997.
- ✓ **Formarea autonomiei personale** - Programă școlară - Aprobat prin ordin al ministrului - Nr. 5234/ 01.09.2008 - București, 2008;
- ✓ [www. didactic.ro](http://www.didactic.ro)

